

La solita parabula(1932)

Quand noi seram ragazzott,
-t'al ricordat – di, Pancott?
Quand nöi seram dü mucclon
seimpr adré däs di platton?
Quand insumma andävma a scola
con dü sod ad tiramolla?
Pärl ad pö da 'ssant'ann fa!
Oh! dal teimp cus n'è passä!
N'è passä ad i'avvenimeint!
Bein, tant rob i'ho ancora in meint...
Me am ricord chi ac gniva a scola,
(gh'era dein d'chill fassi ad tolla!).
Gh'er Pippein, Giuvann, Guidó...
(dess i g'hann una niä ad fiö),
gh'era Gnasso, gh'er Curbell
con Ferräri e Barucell,
gh'era Fredu con Spatazz
e po gh'er dill bell ragazz,
dill fiulëtt con di musein
fatt apposta pr'i basein.
E as mazzävma a fäs di segn:
- Spettam föra che po vegn;
di, Richetta, Tirison,
fam cupiä la suttrazion... -
- Ninu, te ac t'é csé istrüi
(a té un büлло, lasstal di),
süggerissam la lezion...
-Va in sla furca, va, mucclon. –
-Va là, Ninu, zù, sia bon,
t'do du penn e tri button!
Ela meinstra, clam guardava
sübit la m'interrugäva.
Ill babläd ca nöi ga dsivam,
ill lucäd cag rispundivam
n'as pöl propri miga crëd;
bisugnäva seint e vëd.
Le, par däm na pünizion,
l'am mattiva là in znuccion
e s'la g' äva po al narvus
pr'ad i' affäri o pr'al murus,
s' gh'er la löina par travers,
süccediva bein di vers!...
-Or t 'attaccherò il cartello,
ignorante d'un monello. –
E difatti ché in sla vitta,

un cartell con tant da scritta
e un nasnein con du uricc'
c'at ga stäva sutt a ticc';
e par po fät fä una tolla
te at giräva tütt la scola
e t'andäva in di ätar class
par fä rid tütt i ragazz.
E di zero, i mé cär fiö
chi parivan battarö:
Vöi incò, un ātar adman...
i parivan tant busslan
e as purtävma a cà al quaderan,
i'eran bott, l'era un inferan.
A sältäva sö me pär:
-Dì, cus fet, al busslanär? –
Una sgiaffa, dū sarucc,
e at rastäva lé cmé un lucc.

-Ignorante, testa ad cävul... –
c'un sgiaffon at basäv al tävul.
-D'un idiota, d'un marluzz.. –
Una psä: slacc, contra a l'üss;
i'eran propri mumeint brütt,
as züccava dappartütt!
Quand pariva tütt fini,
gh'er mé mär d'la dsiva: – Di,
vét a scola pr'imparä,
o sultant par fäm dannä?
Da fä al bräv el gnammò ura?
Zù col mang ad la spassura.
Te at rastäva imbacücchi,
ma gnanmò l'era fini.
-Mamma, scüsa, al farò pö
tant cmn'é vera ac son to fiö... –

- L'farèt pö? L'disat dabon? –
E intant, zù, un'ātar masslon!
- M'imprumëttat d'imparä? –
E intant, zù, una savattä!
- Dim un pò: darèt da meint? –
E zù un ātar lävadeint!
- Sarò bräv, dess, sarò bon,
an farò māi pö al cuion;
l'è to fiö c'at la prumëtta!...
metta zù là, sta muietta! —
- Riga dritt, ricordat bein!
fila in lett, dess, laguzzein. –

Cuil che adess me v'ho cöintä
migaa tütt i'enn avritä,
ma ad platton, me am ricord bein,
n'um ciappä di magazzein:

o parché dävma ai cumpagn,
o parché s'ciancävma i pagn,
o parché andävam par nein,
o sunävma i campanein;
o im cattavan in canteina
con la fiöla ad quäica vseina.
Val digh me, i'ern asvarzlä
d'andä via dupigä.
Bein, cardim, i mé cär fiö:
cambiariss col de d'incö.
A treint'ann ho toot muier
e, as vurum, a g'ho piaser...
Eh? Cm'ho fatt a cumbinä?
Mah! me an so, veh!, cma l'è stä!
So sultant che un bell mumeint
a gh'è stä al fidanzameint
col cunseins dill du familli
e c'un sguazzaron d'buttilli.
In cull dé c'am son spusä,
cara te, di, che disnä....
D'anvein g'n'era una muntagna,
pasta sütta e pasta bagna;
e an ta päral po ad pullastar,
ad chi lé ag n'era un disastar:
gall, gallein, pullein, cappon,
casträ bein e gallüstron;
e di, ad frütta, al mé cär fiö.

i n'ag n'ha gnan tant Zeriö!
E po ad dolci, po ad pastiss
g'n'er di dür, ag n'er di niss.
Ad giandüia, ad caramell,
ad chi lé ag n'era un burdell,
e dill past long una spanna
ch'i spüdāvan tütt la panna.
Gh'er dill past che, di, ad marmlä
g'n'era só una cazzulä;
e ad buttilli da spümant?
ma dabon, vèh, g'n'era tant

che te at g'ava l'impression
da ess sutta a un sguazzaron:
dal barbera e dal muscä,
propri cull c'fa tartaia;
dal nibbiö, dla malvasia,
amarüss e vein ca bsia
e dop queinds o veint gulon
te t'andava a cà in gatton.
Zà quattr'ur ävam trascurs
quand è cuminciä i discurs:
-E sti atteint, neh, cull c'av dis
un vos sossi, un ver amis:
tanti auguri faccio me...
(fiöi, tgnim sö, c'na sto pö in pe;
l'è cull vein ché ac m'ha tradi...
süggerim, zù, cs'ho da di!).
Grassie, amici e brava gente...
leimp la pancia ma per gnente;
me ringrassio la famiglia...
(lassi ché, là, sta buttiglia!).

Parmattì c'am mëtta a sed,
parché seint ca mör ad sed.
Tült i ridan, cioccn ill man,
sert i cantan... un baccan!
E po dop, in cumünion,
zù di picc' e di lüdlon!
Vigh muier l'è un bell lavur,
specialmeint as gh'è l'amur,
ma però, s'at vö anda bein,
t'è da dāghia a le, i braghein.
T'è ad fä al cög, al camarer
tütt par serav la muier;
ta dvintré spazzein, lüstron,
t'farè fög sutta al stüon...
Tö muier e po at vadrè
chi ca cmanda e che ur'e!
e at vadre se sert lavur
ia fumm nöi o l'ia fann lur!
Gh'è ad rabbis, si, ma po as pensa
c'l'è al mutiv ad l'esisteinza.
G'völ di fiö da tegn in spalla
e da fäg zügä la balla,
ch'i caragnan tütt la nött,
eh, cus disat te, Pancott?
Di ragazz da fà ballä,

Zù in pattäia, là a barblä.
Con tütt cust e un po' ad virtù
è passä la giuventü.
Tütt i deint is n'enn andä
e an sum bön che ad sissulä.
-Vecciu, am vöt ancora bein? -
-Ma sì, seimpar Tirisein. -
-Väda, dì, t'è tütt plattä! -
-Anca te, t'è dasdintä!
Cus importa as g'ho la platta!
Tuccm al cör, seinta cm'al batta! -
-El ancora al mé al to cör? -
-T'al zür veccia, vurré mör. -
-Però at guard tropp la Giüditta. -
-Ma cus disat, la mé vitta. -
-Vèda! al so vèh, ac t'è un baloss! -
-Oh, ma dì, t'ia dis bein gross! -
Nöi vivum pr'i noss bagäi,
tütt al rest, cus a vöt mäi!
L'è finì la gran battaglia,
uramäi gh'è pö ad mitraglia,
e t'al sè: quand n'ag n'è pö,
passa i beggh, passa i carö.
I caprissi I'enn distrütt,
pinsum sul a la salütt.
G'um ill gamb ch'i fann iacmein
e as vurum fäs un basein,
g'um da däg par tütt i vers,
e pr'al long e pr'al travers,
ma at sé, corpu d'na saiëtta...
a m'imbroia la baslëtta!